Downloaded via the EU tax law app / web

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Ir-Raba’ Awla)

9 ta’ ?unju 2016 * Lingwa tal-kaw?a: il-?ermani?.“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Tassazzjoni – Taxxa fuq il-valur mi?jud – Direttiva 77/388/KEE – It-tielet subparagrafu tal-Artikolu 17(5) – Kamp ta’ applikazzjoni – Tnaqqis tat-taxxa tal-input im?allsa – O??etti u servizzi u?ati kemm g?at-tran?azzjonijiet taxxabbli kif ukoll g?at-tran?azzjonijiet e?entati (o??etti u servizzi g?al u?u m?allat) – Determinazzjoni tal-assenjazzjoni tal-o??etti u tas-servizzi akkwistati g?all-kostruzzjoni, g?all-u?u, g?all-konservazzjoni u g?all-manutenzjoni ta’ proprjetà immobbli li sservi, parzjalment, sabiex jitwettqu tran?azzjonijiet li jag?tu dritt g?al tnaqqis u, parzjalment, tran?azzjonijiet li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis – Emenda tal-le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-modalitajiet ta’ kalkolu tal-proporzjon ta’ tnaqqis – Artikolu 20 – A??ustament tat-tnaqqis – ?ertezza legali – Aspettattivi le?ittimi”

Fil-Kaw?a C?332/14,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Bundesfinanzhof (qorti federali tal-finanzi, il-?ermanja), permezz ta’ de?i?joni tal-5 ta’ ?unju 2014, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fid-9 ta’ Lulju 2014, fil-pro?edura

Wolfgang und Dr. Wilfried Rey Grundstücksgemeinschaft GbR

vs

Finanzamt Krefeld,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Ir-Raba’ Awla),

komposta minn L. Bay Larsen, President tat-Tielet Awla, li qieg?ed ja?ixxi b?ala President tar-Raba’ Awla, J. Malenovský (Relatur), M. Safjan, A. Prechal u K. Jürimäe, Im?allfin,

Avukat ?enerali: P. Mengozzi,

Re?istratur: K. Malacek, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tad-9 ta’ Lulju 2015,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?all-Gvern ?ermani?, minn T. Henze u K. Petersen, b?ala a?enti,

– g?all-Gvern tar-Renju Unit, minn J. Kraehling u L. Christie, b?ala a?enti, assistiti minn R. Hill, barrister,

– g?all-Kummissjoni Ewropea, minn M. Wasmeier u G. Braun kif ukoll minn C. Soulay, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tal-25 ta’ Novembru 2015,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 17, 19 u 20 tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta’ Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1 p. 23) kif emendata permezz tad-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE, tal-10 ta’ April 1995 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1 p. 274) (iktar ’il quddiem is-“Sitt Direttiva”).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta’ tilwima bejn Wolfgang und Dr. Wilfried Rey Grundstücksgemeinschaft GbR (iktar ’il quddiem “Rey Grundstücksgemeinschaft”) u l-Finanzamt Krefeld (?entru tal-finanzi pubbli?i ta’ Krefeld), rigward modalitajiet ta’ kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) dovuta jew im?allsa g?all-o??etti u g?as-servizzi u?ati g?all-kostruzzjoni, g?all-manutenzjoni, g?all-u?u u g?all-konservazzjoni ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat li sservi, parzjalment, sabiex jitwettqu tran?azzjonijiet li jag?tu dritt g?al tnaqqis u, parzjalment, tran?azzjonijiet li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis (iktar ’il quddiem “proprjetà immobbli g?al u?u m?allat”).

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 17 tas-Sitt Direttiva, intitolat “Ori?ini u skop tad-dritt li tnaqqas” jipprovdi:

“1. Id-dritt li tnaqqas g?andu jqum fl-istess ?in meta t-taxxa mnaqqsa ssir taxxabbli.

2. Sa kemm l-o??etti u s-servizzi huma u?ati g?all-iskopijiet fuq it-transazzjoni taxxabbli tieg?u, il-persuna taxxabbli g?andha tkun intitolata biex tnaqqas mit-taxxa li hi responsabbli biex t?allas:

a) taxxa fuq il-valur mi?jud dovuta jew m?allsa ?ewwa t-territorju tal-pajjiz rigward l-o??etti jew is-servizzi pprovduti jew li g?ad g?andhom ji?u forniti lilu minn persuna taxxabli o?ra;

[...]

5. Fir-rigward ta’ o??etti u servizzi li g?andhom ikunu w?ati minn persuna taxxabbli kemm g?al transazzjonijiet koperti b’paragrafi 2 u 3, fir-rigward ta’ li [liema] t-taxxa fuq il-valur mi?jud titnaqqas, u g?al transazzjonijiet fir-rigward ta’ li [liema] t-taxxa fuq il-valur mi?jud ma titnaqqasx, it-tali proporzjon biss tat-taxxa fuq il-valur mi?jud g?andu jkun imnaqqas kif hu attribwit g?at-transazzjonijiet ta’ qabel.

Dan il-proporzjon g?andu jkun determinat, b'mod konformi ma’ l-Artikolu 19, g?at-transazzjonijiet kollha mwettqa minn persuna taxxabbli.

Madanakollu, l-Istati Membri jistg?u:

jawtorizzaw lill-persuna taxxabbli biex tistabbilixxi proporzjon g?al kull settur tan-negozju tieg?u, sakemm kontijiet separati huma mi?muma g?al kull settur;

b) i?ieg?lu ‘l-persuna taxxabbli biex tiddetermina proporzjon g?al kull settur tan-negozju tieg?u u ??omm kontijiet separati g?al kull settur;

(?) jawtorizzaw jew i?ieg?lu l-persuna taxxabbli biex tag?mel it-tnaqqis fuq il-ba?i ta’ l-u?u ta’ kollha jew parti mill-o??etti u s-servizzi;

(d) jawtorizzaw lill-persuna taxxabbli m?ieg?la tag?mel it-tnaqqis b’mod konformi mar-regola stabbilita fl-ewwel sub-paragrafu, fir-rigward ta’ l-o??etti u s-servizzi kollha u?ati g?al transazzjonijiet msemmija hemmhekk;

(e) jipprovdu li fejn it-taxxa fuq il-valur mi?jud li m’hix imnaqqsa mill-persuna taxxabbli hi insinifikanti, hi g?andha tkun trattata b?ala xejn.

[...]”

4 L-Artikolu 19 ta’ din id-direttiva, intitolat “Kalkulazzjoni tal-proporzjon imnaqqas”, jipprovdi fil-paragrafu (1) tieg?u:

“Il-proporzjon imnaqqas ta?t l-ewwel sub-paragrafu ta’ l-Artikolu 17(5) g?andu jkun mag?mul minn frazzjoni li jkollha:

– b?ala numeratur, l-ammont totali, esklussiv mit-taxxa fuq il-valur mi?jud, tal-bejg? kull sena attribwit g?at-transazzjonijet li fuqhom it-taxxa fuq il-valur mi?jud titnaqqas ta?t l-Artikolu 17(2) u (3),

– b?ala denominatur, l-ammont totali, esklussiv tat-taxxa fuq il-valur mi?jud, tal-bejg? kull sena attribwit lit-transazzjonijiet inklu?i fin-numeratur u lit-transazzjonijiet fir-rigward ta’ li t-taxxa fuq il-valur mi?jud mhux imnaqqas.[…]

[...]”

5 L-Artikolu 20 tal-istess direttiva, intitolat “A??ustamenti tat-tnaqqis”, jipprovdi:

“1. It-tnaqqis inizzjali g?andu jkun a??ustat b’mod konformi mal-pro?eduri stabbiliti mill-Istati Membri b’mod partikolari:

a) fejn it-tnaqqis jkun og?la jew inqas minn dak li g?alih l-persuna taxxabbli hi ntitolata;

b) fejn wara li jsir il-prospett xi tibdil isir fil-fatturi u?ati biex jiddeterminaw l-ammont li g?andu jitnaqqas, b’mod partikolari fejn ix-xirjiet huma kan?ellati jew ro?s fil-prezz hu miksub; […]

2. Fil-ka? ta’ o??etti kapitali, l-a??ustment g?andu jkun mifrux fuq ?ames snin inklu? dik meta l-o??etti jkunu akkwistati jew fabbrikati. L-a??ustament annwali g?andu jsir biss fir-rigward ta’ wie?ed minn ?amsa tat-taxxa imposta fuq l-o??etti. L-a??ustament g?andu jsir fuq ba?i tal-varjazzjonijet fit-tnaqqis intitolat fis-snin konsekwenti b’ relazzjoni g?al dik is-sena meta l-o??etti kienu akkwistati jew fabbrikati.

Permezz ta’ deroga mis-sub-paragrafu pre?edenti, Stati Membri jistg?u jibba?aw l-a??ustament fuq perjodu ta’ ?ames snin s?a? li jibdew mi?-?mien meta l-o??etti huma u?ati g?all-ewwel darba.

Fil-ka? ta’ proprjetà mobbli akkwistata b?ala o??etti kapitali, il-perjodu ta' a??ustament jista’ ji?i esti? sa 20 sena.

[...]”

Id-dritt ?ermani?

6 Id-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-le?i?lazzjoni ?ermani?a applikabbli fil-qasam tal-VAT jinsabu fl-Umsatzsteuergesetz 1999 (li?i dwar it-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? tal-1999, BGBl. 1999 I, p. 1270, iktar 'il quddiem l-"UStG").

7 L-Artikolu 15 tal-UStG jistabbilixxi:

"(1) L-imprenditur jista' jnaqqas l-ammonti tat-taxxa tal-input li ?ejjin:

1. it-taxxa legalment dovuta g?al kunsinni u prestazzjonijiet o?ra li twettqu minn imprenditur ie?or g?all-b?onnijiet tal-impri?a tieg?u.

[...]

(2) Hija esklu?a mit-tnaqqis tat-taxxa tal-input im?allsa, it-taxxa fuq il-kunsinni, l-importazzjoni u l-akkwist intra-Komunitarju ta' o??etti kif ukoll fuq prestazzjonijiet o?ra li l-imprenditur ju?a g?all-finijiet tat-tran?azzjonijiet li ?ejjin:

1. it-tran?azzjonijiet e?entati;

[...]

(4) Jekk l-imprenditur ma ju?ax prodott jew prestazzjoni o?ra, ikkunsinnati, importati jew akkwistati fil-Komunità ?lief parzjalment, g?at-twettiq ta' tran?azzjonijiet li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis, il-parti tal-ammonti ta' taxxa tal-input ekonomikament marbuta ma' dawn it-tran?azzjonijiet ma tag?tix dritt g?al tnaqqis. L-imprenditur jista' jag?mel stima ra?onevoli tal-ammonti li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis."

8 Is-Steueränderungsgesetz 2003 (li?i fiskali tal-2003 li wettqet l-emendi), tal-15 ta' Di?embru 2003 (BGBl. 2003 I, p. 2645), li da?let fis-se?? fl-1 ta' Jannar 2004, ?iedet it-tielet sentenza g?all-Artikolu 15(4) tal-UStG, li tinqara kif ?ej:

"Determinazzjoni tal-parti li ma titnaqqasx mit-taxxa skont il-per?entwali tad-d?ul mill-bejg? li ma jag?tix dritt g?al tnaqqis meta pparagunat mad-d?ul mill-bejg? li jag?ti dritt g?al tnaqqis ma hijiex awtorizzata ?lief meta ebda forma o?ra ta' imputazzjoni ekonomika ma tkun possibbli."

9 Il-motivi g?al din l-emenda, kif esposti fit-talba g?al de?i?joni preliminari, huma li ?ejjin:

"Din id-dispo?izzjoni g?andha l-g?an ta' tqassim ra?onevoli, waqt kunsinni jew prestazzjonijiet o?ra, tat-taxxi tal-input im?allsa. Din is-sistema l-?dida tirrestrin?i l-u?u tal-kriterju ta' tqassim ibba?at fuq id-d?ul mill-bejg? b?ala l-uniku kriterju ta' tqassim. Huwa biss meta ebda assenjazzjoni ekonomika o?ra ma tkun possibbli li jista' jintu?a dan il-kriterju ta' tqassim.

Din l-emenda hija me?tie?a peress li l-Bundesfinanzhof [(qorti federali tal-finanzi, il-?ermanja)] idde?idiet, permezz tas-sentenza tag?ha tas-17 ta' Awwissu 2001 […], li t-tqassim tal-ammonti tat-taxxa tal-input im?allsa abba?i tal-proporzjon bejn id-d?ul mill-bejg? tal-output kellu ji?i rrikonoxxut b?ala stima ra?onevoli fis-sens tal-Artikolu 15(4) tal-[UStG].

Madankollu, l-applikazzjoni tal-kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg? b?ala kriterju ?enerali ta' tqassim twassal, b'mod partikolari fil-ka? ta' bini ta' proprjetà immobbli b'u?u m?allat, g?al tqassim mhux e?att; […]

Issa, l-applikazzjoni ta' dan il-kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg? b?ala kriterju ?enerali ta' tqassim ma hijiex prevista b'mod mandatorju fis-Sitt Direttiva. Din is-sistema ta' "pro rata" […] ma

hijiex mandatorja g?all-Istati Membri, peress li dawn jistg?u, skont it-tielet subparagrafu tal-Artikolu 17(5), jistabbilixxu kriterji ta' tqassim li ma josservawx din is-sistema.

G?all-akkwist ta' proprjetà immobbli, it-tqassim tat-taxxa tal-input im?allsa abba?i tal-proporzjon bejn il-valuri produttivi u l-valuri fis-suq jibqa' wkoll possibbli […]."

10 L-Artikolu 15a tal-UStG, intitolat "A??ustament tat-taxxa tal-input im?allsa", jipprovdi fil-paragrafi (1) u (2) tieg?u:

"(1) Meta l-modifiki tal-elementi me?uda inkunsiderazzjoni g?ad-determinazzjoni tal-ammont tat-tnaqqis inizjalment imwettaq, isiru fil-?ames snin tal-ewwel u?u ta' o??ett ta' investiment, g?andu jing?ata kumpens g?al kull sena ?ivili li tikkorrispondi ma' dawn il-modifiki, permezz ta' a??ustament tat-tnaqqis tal-ammonti ta' taxxa tal-input im?allsa fuq l-ispejje? ta' akkwist jew ta' twettiq. Fir-rigward ta' proprjetà immobbli, inklu?i l-komponenti essenzjali tag?ha, drittijiet li g?alihom id-dispo?izzjonijiet tad-dritt ?ivili dwar il-proprjetà immobbli huma applikabbli, u ta' kostruzzjonijiet fuq l-art ta' ?addie?or, g?andu japplika terminu ta' g?axar snin minflok terminu ta' ?ames snin.

(2) G?all-finijiet tal-a??ustament previst fil-paragrafu (1), hemm lok li ji?i rrikonoxxut, g?al kull sena ?ivili li tikkorrispondi mal-emendi, fil-ka?ijiet imsemmija fl-ewwel sentenza ta' dan il-paragrafu, proporzjon ta' wie?ed minn kull ?amsa, u fil-ka?ijiet imsemmija fit-tieni sentenza, ta' wie?ed minn kull g?axra, tal-ammonti ta' taxxa tal-input im?allsa imposti fuq l-o??ett [...]."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

11 Matul il-perijodu bejn is-sena 1999 u s-sena 1999, Rey Grundstücksgemeinschaft, so?jetà rregolata mid-dritt ?ivili li tinnegozja fi proprjetà immobbli wettqet, fuq art li kienet proprjetà tag?ha, xog?lijiet ta' twaqqig? ta' bini antik u ta' kostruzzjoni ta' proprjetà immobbli g?al u?u residenzjali u kummer?jali. Din il-proprjetà immobbli tlestiet matul is-sena 2004 u tinkludi fiha sitt unitajiet residenzjali u kummer?jali u g?axar spazji ta' parke?? ta?t l-art. Xi w?ud minn dawn l-unitajiet u minn dawn l-ispazji nkrew mix-xahar ta' Ottubru 2002.

12 G?as-snin fiskali g?all-perijodu mis-sena 1999 sas-sena 2003, Rey Grundstücksgemeinschaft ikkalkolat id-dritt tag?ha g?al tnaqqis fuq il-VAT im?allsa g?ax-xog?lijiet ta' twaqqig? u ta' kostruzzjoni permezz ta' kriterju ta' tqassim ikkalkolat abba?i tal-proporzjon e?istenti bejn id-d?ul mill-bejg? li kellu ji?i ??enerat mill-attività, su??etta g?all-VAT, ta' kiri tal-unitajiet kummer?jali jew dawk tal-postijiet ta' parke?? marbuta mag?hom, u dak li jirri?ulta minn tran?azzjonijiet o?ra ta' kiri, e?entati mill-VAT (iktar 'il quddiem "il-kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg?"). Skont dan il-kriterju, il-parti li titnaqqas tal-VAT kienet tikkorrispondi ma' rata ta' 78.15 %. Wara ?ew? rikorsi ppre?entati quddiem il-Finanzgericht Düsseldorf (qorti tal-finanzi ta' Düsseldorf, il-?ermanja) fir-rigward tal-ammont tal-VAT li tista' titnaqqas g?as-snin finanzjarji 2001 u 2002, i?-?entru tal-finanzi pubbli?i ta' Krefeld a??etta dan il-kriterju ta' tqassim.

13 Matul is-sena 2004, ?erti partijiet mill-proprjetà immobbli inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li inizjalment kien previst li dawn ji?u assenjati g?at-twettiq ta' tran?azzjonijiet intaxxati, ?ew finalment mikrija e?entati mill-VAT. Sabiex ta??usta t-tnaqqis tat-taxxa tal-input im?allsa, Rey Grundstücksgemeinschaft ikkalkolat, fid-dikjarazzjoni fiskali tag?ha g?as-sena finanzjarja 2004, ammont b?ala a??ustament, li hija stabbilixxiet billi applikat il-kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg?. F'din id-dikjarazzjoni, Rey Grundstücksgemeinschaft iddikjarat ukoll ammonti ta' VAT li jitnaqqsu, li kienu imposti fuq o??etti u servizzi akkwistati g?all-u?u, g?all-konservazzjoni u g?all-manutenzjoni ta' din il-proprjetà immobbli. B?ala total, l-ammont tal-VAT li kellu ji?i rrimborsat lil Rey Grundstücksgemeinschaft kien jammonta, skont il-kalkoli ta' din tal-a??ar, g?al madwar EUR 3 500.

14 B'avvi? fiskali ta' rettifika tal-1 ta' Settembru 2006, i?-?entru tal-finanzi pubbli?i ta' Krefeld ikkontesta dan ir-ri?ultat g?ar-ra?uni li, wara d-d?ul fis-se??, fl-1 ta' Jannar 2004, tat-tielet sentenza tal-Artikolu 15(4) tal-UStG, il-kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg? seta' ji?i applikat biss jekk ikun impossibbli li jsir riferiment g?al metodu ie?or ta' assenjazzjoni ekonomika o?ra ta' o??etti u ta' servizzi g?al u?u m?allat. Peress li huwa possibbli u iktar pre?i? li l-assenjazzjoni ekonomika tal-o??etti u tas-servizzi u?ati g?at-twaqqig? jew g?all-kostruzzjoni ta' proprjetà immobbli ti?i ddeterminata billi jsir riferiment g?al kriterju ta' tqassim ugwali mal-proporzjon bejn is-superfi?ji f'metri kwadri ta' bini kummer?jali u dik ta' bini g?al u?u residenzjali (iktar 'il quddiem "il-kriterju ta' tqassim skont is-superfi?ji"), dan i?-?entru qies li Rey Grundstücksgemeinschaft jmissha applikat dan il-kriterju. Konsegwentement, ?ie stabbilit il-per?entwali ta' tnaqqis tal-VAT g?al 38.74 %, li jikkorrispondi mal-parti tas-superfi?ji totali tal-proprjetà immobbli li l-kirja tag?ha hija taxxabbli, u stabbilixxa l-ammont tal-VAT li kellu ji?i rrimborsat lil Rey Grundstücksgemeinschaft g?as-sena 2004 g?al madwar EUR 950.

15 Il-Finanzgericht Düsseldorf (qorti tal-finanzi ta' Düsseldorf) annullat parzjalment dan l-avvi? fiskali ta' rettifika min?abba li l-kriterju ta' tqassim skont is-superfi?ji ma setax ji?i applikat ?lief sa fejn jikkon?erna l-VAT dovuta g?all-ispejje? sostnuti mill-1 ta' Jannar 2004. Konsegwentement, hija stabbilixxiet g?al ftit iktar minn EUR 1 700, l-ammont ta' VAT li kellu jit?allas lura lil Rey Grundstücksgemeinschaft g?as-sena 2004.

16 I?-?ew? partijiet fil-kaw?a prin?ipali appellaw fuq punt ta' li?i quddiem il-Bundesfinanzhof (qorti federali tal-finanzi), kontra din is-sentenza.

17 Skont il-qorti tar-rinviju, it-tilwima tqajjem, fl-ewwel lok, mistoqsijiet li huma marbuta mal-interpretazzjoni li l-Qorti tal-?ustizzja tat fis-sentenza tat-8 ta' Novembru 2012, BLC Baumark (C?511/10, EU:C:2012:689), tal-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva.

18 Minn na?a, il-qorti tar-rinviju tosserva li, f'din is-sentenza, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li ma huwiex possibbli li jsir riferiment g?al metodu ta' tqassim ta' o??etti u ta' servizzi g?al u?u m?allat li huwa differenti minn dak previst minn din id-direttiva, ibba?at fuq id-d?ul mill-bejg?, ?lief jekk dan il-metodu jippermetti determinazzjoni tad-dritt g?al tnaqqis iktar pre?i?. Issa, il-metodu li jikkonsisti li ssir tfittxija dwar liema parti mill-proprjetà immobbli ?iet esposta g?all-VAT u li ji?i applikat kriterju ta' tqassim unikament g?all-ammonti ta' VAT li ma huma relatati spe?ifikament ma ebda minn wa?da dawn il-partijiet jew li huma relatati ma' partijiet kollettivi ta' proprjetà immobbli g?al u?u m?allat, iwassal g?al ri?ultati iktar pre?i?i. Konsegwentement, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk tali metodu g?andux ji?i pprivile??at.

19 Min-na?a l-o?ra, il-qorti tar-rinviju tirrileva, essenzjalment, li, fil-punt 19 tas-sentenza tat-8 ta' Novembru 2012, BLC Baumarkt (C?511/10, EU:C:2012:689), il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li Stat Membru ma setax jag?mel riferiment g?al metodu ta' tqassim tal-o??etti u tas-servizzi g?al u?u m?allat g?ajr dak previst mill-istess direttiva ?lief g?al "operazzjoni partikolari, b?all kostruzzjoni ta'

bini ta’ u?u m?allat”. Issa, il-metodu derogatorju adottat mill-amministrazzjoni fiskali ?ermani?a sabiex jitqassmu l-o??etti u s-servizzi u?ati g?all-kostruzzjoni jew g?all-akkwist ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat huwa applikabbli wkoll g?all-o??etti u g?as-servizzi akkwistati g?all-u?u, g?all-konservazzjoni jew g?all-manutenzjoni ta’ tali proprjetajiet immobbli. Konsegwentement, din il-qorti tistaqsi dwar il-kwistjoni jekk huwiex konformi mas-Sitt Direttiva li ji?i applikat l-istess metodu g?al dawn i?-?ew? kategoriji ta’ spejje?.

20 Fit-tieni lok, il-qorti tar-rinviju tikkonstata li, jekk il-Qorti tal-?ustizzja di?à kellha l-okka?joni tirrikonoxxi li emenda le?i?lattiva tista’ ??ib mag?ha l-obbligu ta’ a??ustament ta’ ?ertu tnaqqis ta’ VAT, hija tat de?i?joni biss, sal-?urnata tal-lum, fir-rigward ta’ emendi le?i?lattivi li jaffettwaw l-e?istenza stess tad-dritt g?al tnaqqis. F’dawn i?-?irkustanzi, je?istu dubji dwar il-kwistjoni jekk l-Artikolu 20 ta’ din id-direttiva jipprekludix il-le?i?lazzjoni ta’ Stat Membru sa fejn din timponi a??ustament tal-VAT wara l-bidla, minn dan l-Istat, tal-metodu ta’ imputazzjoni tal-VAT im?allsa fuq l-o??etti u s-servizzi g?al u?u m?allat.

21 Fit-tielet lok, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk, f’?irkustanzi tal-kaw?a prin?ipali, il-prin?ipji ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi u ta’ ?ertezza legali jipprekludux li jitwettaq a??ustament tal-VAT. F’dan ir-rigward, hija l-ewwel nett tirrileva li l-le?i?lazzjoni ?ermani?a ma tinkludix dispo?izzjoni spe?ifika li tipprevedi li d-d?ul fis-se?? tat-tielet sentenza tal-Artikolu 15(4) tal-UStG jista’ jwassal g?al a??ustamenti. Sussegwentement, din il-le?i?lazzjoni ma tipprevedix sistema tran?itorja, filwaqt li mill-punt 70 tas-sentenza tad-29 ta’ April 2004, Gemeente Leusden u Holin Groep (C?487/01 u C?7/02, EU:C:2004:263), jirri?ulta li l-adozzjoni ta’ tali sistema hija me?tie?a meta d-destinatarji ta’ regola ?dida jistg?u ji?u sorpri?i bl-applikazzjoni immedjata tag?ha. Fl-a??ar nett, il-metodu ta’ assenjazzjoni ta’ o??etti u ta’ servizzi g?al u?u m?allat u?at minn Rey Grundstücksgemeinschaft kien ?ie ammess, g?as-snin fiskali 2001 u 2002, mill-awtoritajiet fiskali, wara pro?eduri quddiem il-Finanzgericht Düsseldorf (qorti tal-finanzi ta’ Düsseldorf).

22 F’dawn i?-?irkustanzi, il-Bundesfinanzhof (qorti federali tal-finanzi) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) Il-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea dde?idiet li t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 17(5) tas-[Sitt Direttiva] jippermetti li l-Istati Membri jipprivile??jaw, b?ala kriterju ta’ tqassim g?all-finijiet tal-kalkolu tal-proporzjoni tat-tnaqqis tal-VAT tal-input dovuta g?al operazzjoni partikolari, b?all-kostruzzjoni ta’ bini ta’ u?u m?allat, kriterju ta’ tqassim differenti minn dak ibba?at fuq id-d?ul mill-bejg?, previst fl-Artikolu 19(1) ta’ din id-direttiva, sakemm il-metodu mag??ul jiggarantixxi determinazzjoni iktar pre?i?a tal-imsemmija proporzjon tat-tnaqqis (sentenza BLC Baumarkt, C-511/10, EU:C:2012:689).

a) Fil-mument tax-xiri jew tal-kostruzzjoni ta’ bini ta’ u?u m?allat, il-provvisiti [prestazzjonijiet] minn qabel li tag?hom il-valur taxxabbli jkun marbut mal-ispejje? tax-xiri jew tat-twettiq g?andhom, g?all-finijiet ta’ kalkolu iktar pre?i? tal-ammonti ta’ taxxa tal-input im?allsa li jistg?u jitnaqqsu, ji?u imposti l-ewwel fuq l-operazzjonijiet ta’ u?u (li jistg?u ji?u imposti jew e?entati) tal-immobbli, u wara jitqassmu biss il-bqija tat-taxxi tal-input im?allsa li ma ?ewx imposti skont kriterju ta’ tqassim ibba?at fuq is-superfi?ji jew fuq id-d?ul mill-bejg??

b) b) Il-prin?ipji stabbiliti mill-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea fis-sentenza tag?ha tat-8 ta’ Novembru 2012, BLC Baumarkt (C?511/10, EU:C:2012:689), u r-risposta g?ad-domanda pre?edenti huma applikabbli wkoll g?all-ammonti ta’ taxxa tal-input im?allsa g?al provvisti minn qabel marbuta mal-u?u, mal-konservazzjoni jew mal-manutenzjoni ta’ immobbli ta’ u?u m?allat?

2) L-Artikolu 20 tas-[Sitt Direttiva], g?andu ji?i interpretat fis-sens li r-regolarizzazzjoni, prevista f’din id-dispo?izzjoni, tat-tnaqqis li jkun twettaq fil-bidu g?andu jkun applikabbli wkoll meta persuna taxxabbli tkun qassmet it-taxxi tal-input im?allsa g?all-kostruzzjoni ta’ immobbli ta’ u?u m?allat

[skont il-kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg?] imsemmi fl-Artikolu 19(1) ta' din id-direttiva u awtorizzat mil-le?i?lazzjoni nazzjonali, u Stat membru jipprivile?ja, a posteriori, matul dan il-perijodu ta' regolarizzazzjoni, kriterju ie?or ta' tqassim?

3) Fil-ka? ta' risposta affermattiva g?ad-domanda pre?edenti: il-prin?ipji ta' ?ertezza legali u ta' protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi jipprekludu l-applikazzjoni tal-Artikolu 20 tas-[Sitt Direttiva], meta l-Istat Membru, g?all-ka?ijiet b?al dawk imsemmija iktar 'il fuq, ma jiddisponix espressament regolarizzazzjoni tat-taxxa tal-input im?allsa u lanqas jadotta sistema tran?itorja, u meta t-tqassim tat-taxxa tal-input imwettaq mill-persuna taxxabbli [skont il-kriterju ta' tqassim li jirreferi g?ad-d?ul mill-bejg?] ikun ?ie rrikonoxxut b?ala ra?onevoli mill-Bundesfinanzhof [(qorti federali tal-finanzi)]?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

23 Permezz tal-ewwel domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva g?andux ji?i interpretat fis-sens li, fl-ipote?i fejn tintu?a proprjetà immobbli sabiex jitwettqu tran?azzjonijiet tal-output li jag?tu dritt g?al tnaqqis u o?rajn li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis, l-Istati Membri huma obbligati li jistipulaw li l-o??etti u s-servizzi tal-input u?ati g?all-kostruzzjoni jew g?all-akkwist ta' din il-proprjetà immobbli ji?u, fl-ewwel lok, assenjati esklu?ivament g?al wa?da jew g?al o?ra minn dawn it-tipi ta' tran?azzjonijiet sabiex, fit-tieni lok, huwa biss id-dritt g?al tnaqqis dovut fir-rigward ta' dawk tal-o??etti u tas-servizzi li ma jistg?ux ji?u assenjati li ji?i stabbilit bl-applikazzjoni ta' kriterju ta' tqassim skont id-d?ul mill-bejg? jew bil-kundizzjoni li dan il-metodu jiggarantixxi determinazzjoni iktar pre?i?a tal-proporzjon ta' tnaqqis, skont is-superfi?ji. Minbarra dan, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk ir-risposta li l-Qorti tal-?ustizzja ser tintalab tag?ti g?al din id-domanda tapplikax ukoll g?all-o??etti u g?as-servizzi li g?alihom isir riferiment g?all-u?u, g?all-konservazzjoni u g?all-manutenzjoni ta' proprjetà immobbli g?al u?u m?allat.

24 L-ewwel nett, g?andu ji?i rrilevat li din id-domanda tirreferi g?ad-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva ming?ajr ma jsir riferiment spe?ifiku g?al wa?da mill-g?a?liet previsti fit-tielet subparagrafu ta' din id-dispo?izzjoni. G?alhekk, din id-domanda g?andha tinftiehem b?ala tirrigwarda l-interpretazzjoni li g?andha ting?ata, b'mod ?enerali, g?all-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva.

25 F'dan ir-rigward, hemm lok li jitfakkar li l-portata tad-dritt g?al tnaqqis tvarja skont l-u?u li g?alih huma ddestinati l-o??etti u s-servizzi inkwistjoni. Fil-fatt, filwaqt li, g?all-o??etti u g?as-servizzi ddestinati sabiex jintu?aw esklu?ivament sabiex jitwettqu tran?azzjonijiet intaxxati, l-Artikolu 17(2) tas-Sitt Direttiva jipprevedi li l-persuni taxxabbli huma awtorizzati sabiex inaqqsu t-taxxa kollha imposta fuq l-akkwist jew il-provvista tag?hom, g?all-o??etti u g?as-servizzi ddestinati g?al u?u m?allat, l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 17(5) ta' din id-direttiva jipprovdi li d-dritt g?al tnaqqis huwa limitat g?all-parti tal-VAT li hija proporzjonali mal-ammont relatat mat-tran?azzjonijiet li jag?tu dritt g?al tnaqqis imwettqa permezz ta' dawn l-o??etti jew ta' dawn is-servizzi.

26 Fir-rigward ta’ din id-differenza fil-portata tad-dritt g?al tnaqqis skont l-u?u li l-o??etti u s-servizzi su??etti g?all-VAT huma ddestinati g?alih, l-Istati Membri b?ala prin?ipju g?andhom l-obbligu li jipprevedu li l-persuni taxxabbli, sabiex ji?i stabbilit l-ammont tad-dritt g?al tnaqqis tag?hom, g?andhom, fl-ewwel lok, jassenjaw l-o??etti u s-servizzi tal-input akkwistati mat-tran?azzjonijiet tal-output differenti mwettqa u li g?at-twettiq tag?hom huma ddestinati. Fit-tieni lok, huma l-awtoritajiet kompetenti ta’ dawn l-Istati li g?andhom japplikaw, g?al dawn l-o??etti jew g?al dawn is-servizzi, is-sistema ta’ tnaqqis li tikkorrispondi mal-assenjazzjoni tag?hom peress li, f’dak li jikkon?erna l-o??etti u s-servizzi li ma humiex relatati ma’ tip wie?ed ta’ tran?azzjoni, g?andha ti?i applikata s-sistema prevista fl-Artikolu 17(5) ta’ din id-direttiva.

27 Fir-rigward, l-ewwel nett, tal-ewwel sentenza, ji?ifieri dik tal-assenjazzjoni tal-o??etti jew tas-servizzi g?at-tran?azzjonijiet li g?alihom dawn jintu?aw, bla ?sara g?all-applikazzjoni ta’ ?erti dispo?izzjonijiet partikolari stabbiliti fit-tielet subparagrafu tal-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva, hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tistabbilixxi jekk, fl-ipote?i fejn dawn jintu?aw g?all-kostruzzjoni ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat, tali assenjazzjoni fil-prattika tirri?ulta e??essivament kumplessa u, g?aldaqstant, li diffi?ilment tkun tista’ titwettaq.

28 Fil-fatt, le?i?lazzjoni nazzjonali tista’ tawtorizza lill-persuni taxxabbli sabiex ma jwettqux l-assenjazzjoni ta’ dawn il-beni u ta’ dawn is-servizzi, indipendentement, mill-u?u li ser isir minnhom, meta dawn l-o??etti u servizzi jikkon?ernaw l-akkwist jew il-kostruzzjoni ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat u li fil-prattika din l-assenjazzjoni diffi?ilment tkun tista’ titwettaq.

29 Barra minn hekk, fir-rigward tal-assenjazzjoni tal-o??etti u tas-servizzi akkwistati g?all-u?u, g?all-konservazzjoni jew g?all-manutenzjoni ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat, g?at-tran?azzjonijiet tal-output differenti mwettqa permezz ta’ din il-proprjetà immobbli, din tidher, ?eneralment, b?ala li fil-prattika tista’ titwettaq fa?ilment, ?a?a li g?andha ti?i vverifikata mill-qorti tar-rinviju fir-rigward tal-o??etti u tas-servizzi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

30 Jekk dan huwa l-ka?, Stat Membru ma jistax ji?i awtorizzat sabiex jipprevedi li l-persuni taxxabbli huma e?entati milli jassenjaw l-o??etti u s-servizzi akkwistati g?all-u?u, g?all-konservazzjoni jew g?all-manutenzjoni ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat g?at-tran?azzjonijiet tal-output differenti mwettqa permezz ta’ din il-proprjetà immobbli.

31 Fir-rigward, sussegwentement, tat-tieni fa?i, ji?ifieri dik ta’ kalkolu tal-ammont tat-tnaqqis, g?andu jitfakkar, f’dak li jikkon?erna l-o??etti u s-servizzi assenjati kemm g?al tran?azzjonijiet li jag?tu dritt g?al tnaqqis kif ukoll g?al tran?azzjonijiet li ma jag?tux dritt li, skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva, b?ala prin?ipju dan l-ammont huwa kkalkolat abba?i ta’ proporzjon stabbilit, g?at-tran?azzjonijiet kollha mwettqa mill-persuna taxxabbli, skont l-Artikolu 19 ta’ din id-direttiva, permezz ta’ kriterju ta’ tqassim skont id-d?ul mill-bejg?.

32 Fir-rigward ta’ dan, il-Qorti tal-?ustizzja ammettiet li l-Istati Membri jistg?u, meta jag?mlu u?u ?ert mill-g?a?liet previsti fit-tielet subparagrafu tal-Artikolu 17(5) ta’ din id-direttiva, japplikaw metodu ta’ kalkolu differenti minn dak imsemmi fil-punt pre?edenti ta’ din is-sentenza, bil-kundizzjoni, b’mod partikolari, li l-metodu adottat jiggarantixxi determinazzjoni tal-proporzjon ta’ tnaqqis tal-VAT tal-input im?allsa iktar pre?i?a minn dik li tirri?ulta mill-applikazzjoni ta’ dan l-ewwel metodu (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tat-8 ta’ Novembru 2012, BLC Baumarkt C?511/10, EU:C:2012:689, punt 24)

33 Madankollu din il-kundizzjoni ma timplikax li l-metodu mag??ul g?andu ne?essarjament ikun l-iktar pre?i? possibbli. Fil-fatt, hekk kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 90 tal-konklu?jonijiet tieg?u, id-dispo?ittiv tas-sentenza tat-8 ta’ Novembru 2012, BLC Baumarkt (C?511/10, EU:C:2012:689), sempli?ement jirrikjedi li l-metodu mag??ul jiggarantixxi ri?ultat iktar pre?i? minn

dak li jirri?ulta mill-applikazzjoni tal-kriterju ta’ tqassim skont id-d?ul mill-bejg? (ara wkoll, f’dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta’ Lulju 2014, Banco Mais, C?183/13, EU:C:2014:2056, punt 29).

34 G?alhekk, fil-ka? ta’ tran?azzjonijiet, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jikkonsistu li jinkrew partijiet differenti ta’ proprjetà immobbli, fejn u?ud minnhom jag?tu dritt g?al tnaqqis u o?rajn li ma jag?tux dritt, hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika jekk ir-riferiment g?al metodu ta’ kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis permezz tal-applikazzjoni ta’ kriterju ta’ tqassim skont is-superfi?ji jistax iwassal g?al ri?ultat iktar pre?i? minn dak li jirri?ulta mill-applikazzjoni tal-metodu bba?at fuq id-d?ul mill-bejg?.

35 Il-fakultà li g?andu, skont il-ka?, Stat Membru li jipprevedi li l-persuni taxxabbli ma humiex obbligati li jorbtu ma’ tran?azzjoni tal-output partikolari mwettqa, kull wie?ed mill-o??etti jew mis-servizzi u?ati g?all-akkwist jew g?all-kostruzzjoni ta’ proprjetà immobbli g?al u?u m?allat ma hijiex ikkontestata mill-g?a?la ta’ dan l-Istat li jag?mel riferiment g?al metodu ta’ tnaqqis differenti minn dak previst mis-Sitt Direttiva, sa fejn ir-rekwi?it ta’ pre?i?joni li jaqa’ ta?t il-punt 32 ta’ din is-sentenza jirrigwarda l-modalitajiet ta’ kalkolu tal-proporzjon tal-ammont tal-VAT li jag?ti lok g?al tnaqqis u mhux l-assenjazzjoni tal-o??etti u tas-servizzi u?ati.

36 Fid-dawl ta’ dawn il-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, l-ewwel domanda g?andha ti?i risposta li l-Artikolu 17(5) ta’ din id-direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li, fl-ipote?i fejn tintu?a proprjetà immobbli, sabiex jitwettqu ?erti tran?azzjonijiet tal-output li jag?tu dritt g?al tnaqqis u o?rajn li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis, l-Istati Membri ma humiex obbligati li jistipulaw li l-o??etti u s-servizzi tal-input u?ati, g?all-kostruzzjoni, g?all-akkwist, g?all-u?u, g?all-konservazzjoni jew g?all-manutenzjoni ta’ din il-proprjetà immobbli ji?u, fl-ewwel lok, assenjati g?al dawn it-tran?azzjonijiet differenti, meta tali assenjazzjoni diffi?ilment titwettaq, sabiex, fit-tieni lok, huwa biss id-dritt g?al tnaqqis dovut fir-rigward ta’ dawk tal-o??etti u tas-servizzi li jintu?aw kemm g?al ?erti tran?azzjonijiet li jag?tu dritt g?al tnaqqis kif ukoll g?al o?rajn li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis li ji?i stabbilit permezz ta’ kriterju ta’ tqassim skont id-d?ul mill-bejg? jew, bil-kundizzjoni li dan il-metodu jiggarantixxi determinazzjoni iktar pre?i?a tal-proporzjon ta’ tnaqqis, skont is-superfi?ji.

Fuq it-tieni domanda

37 Permezz tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi li jsir a??ustament tat-tnaqqis ta’ VAT imwettaq fir-rigward ta’ o??etti jew ta’ servizzi li jaqg?u ta?t l-Artikolu 17(5) ta’ din id-direttiva, wara l-modifika, li se??et matul il-perijodu ta’ a??ustament ikkunsidrat, tal-kriterju ta’ tqassim tal-VAT u?at g?all-kalkolu ta’ dan it-tnaqqis.

38 F’dan ir-rigward, hemm lok li ji?i rrilevat li l-Artikolu 20(1)(b) ta’ din id-direttiva jipprevedi li t-tnaqqis inizjalment imwettaq g?andu ji?i a??ustat meta modifiki tal-elementi me?uda inkunsiderazzjoni g?ad-determinazzjoni tal-ammont ta’ dan it-tnaqqis ise??u wara d-dikjarazzjoni li kienet tat lok g?at-tnaqqis “b’mod partikolari” f’ka? ta’ xiri kkan?ellat jew f’ka? ta’ ro?s fil-prezz miksub. Dan l-u?u tal-avverbju “b’mod partikolari” jindika li l-ipote?ijiet hekk deskritti ma jikkostitwixxux enumerazzjoni limitattiva.

39 Minn dan jirri?ulta li. g?alkemm din id-dispo?izzjoni ma tipprevedix espressament l-ipote?i ta’ modifika tal-metodu ta’ kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis applikabbli g?all-o??etti u g?as-servizzi g?al u?u m?allat, din lanqas ma teskludiha.

40 Konsegwentement, sabiex ji?i stabbilit jekk din id-dispo?izzjoni tirreferixxix g?al tali ipote?i, hemm lok li ji?i e?aminat il-kuntest tag?ha kif ukoll l-g?anijiet imfittxija mil-le?i?lazzjoni li tag?mel parti minnha (ara, f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenza tas-27 ta' Novembru 2003, Zita Modes, C?497/01, EU:C:2003:644, punt 34).

41 F'dak li jikkon?erna l-kuntest li fih huwa stabbilit l-Artikolu 20(1)(b) tas-Sitt Direttiva, mill-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva, moqri flimkien mal-Artikolu 19(1) ta' din id-direttiva, jirri?ulta li l-ammont li g?andu jitnaqqas tal-VAT tal-input li kienet imposta fuq l-o??etti kkunsinnati jew is-servizzi mog?tija g?al u?u m?allat huwa stabbilit bl-applikazzjoni ta' kriterju ta' tqassim li jista' jkun dak previst minn dawn id-dispo?izzjonijiet, ibba?at fuq id-d?ul mill-bejg? jew fuq kriterju ta' tqassim ie?or mag??ul skont it-tielet subparagrafu tal-Artikolu 17(5) ta' din id-direttiva, sa fejn dan jippermetti, g?all-attività kkunsidrata, li jitwettqu ri?ultati tal-kalkolu tal-proporzjon ta' tnaqqis iktar pre?i?i (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-8 ta' Novembru 2012, BLC Baumarkt, C?511/10, EU:C:2012:689, punt 24).

42 G?alhekk, il-kriterju ta' tqassim u, g?aldaqstant, il-metodu ta' kalkolu tal-ammont tat-tnaqqis applikat jikkostitwixxu elementi me?uda inkunsiderazzjoni g?ad-determinazzjoni tal-ammont tat-tnaqqis, fis-sens tal-Artikolu 20(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

43 F'dak li jikkon?erna l-g?an imfittex mill-mekkani?mu ta' a??ustament stabbilit minn din id-direttiva, dan huwa inti?, partikolarment, sabiex i?id il-pre?i?joni tat-tnaqqis ta' VAT (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-30 ta' Marzu 2006, Uudenkaupungin kaupunki, C?184/04, EU:C:2006:214, punt 25, u tat-18 ta' Ottubru 2012, TETS Haskovo, C?234/11, EU:C:2012:644, punt 31).

44 Issa, hekk kif tfakkar fil-punti 32 u 33 ta' din is-sentenza, f'dak li jikkon?erna l-o??etti u s-servizzi g?al u?u m?allat, ma tistax issir deroga mill-metodu ta' determinazzjoni tad-dritt g?al tnaqqis previst mill-istess direttiva ?lief g?all-finijiet li ji?i applikat metodu ie?or li jiggarantixxi ri?ultat iktar pre?i?.

45 G?alhekk, li jsir l-a??ustament tat-tnaqqis billi ji?i applikat metodu ie?or ma jistax ?lief jikkontribwixxi sabiex ti?died il-pre?i?joni ta' dan it-tnaqqis u, g?aldaqstant, jikkontribwixxi g?at-twettiq tal-g?an imfittex bil-mekkani?mu ta' a??ustament.

46 G?alhekk, mill-e?ami tal-kuntest tal-Artikolu 20(1)(b) tas-Sitt Direttiva u mill-g?an imfittex bil-mekkani?mu ta' a??ustament ta' tnaqqis stabbilit minnha jirri?ulta li din id-dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fis-sens li hija inti?a g?all-ipote?i ta' modifika tal-metodu ta' kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis applikabbli g?all-o??etti u g?as-servizzi g?al u?u m?allat.

47 Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, hemm lok li t-tieni domanda ti?i risposta li l-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li je?tie? li jsir l-a??ustament tat-tnaqqis ta' VAT imwettaq skont o??etti jew servizzi li jaqg?u ta?t l-Artikolu 17(5) ta' din id-direttiva, wara l-adozzjoni, li se??et matul il-perijodu ta' a??ustament ikkunsidrat, ta' kriterju ta' tqassim ta' din it-taxxa u?at g?all-kalkolu ta' dan it-tnaqqis li jidderoga mill-metodu ta' determinazzjoni tad-dritt g?al tnaqqis previst mill-istess direttiva.

Fuq it-tielet domanda

48 Permezz tat-tielet domanda, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi, jekk il-prin?ipji ?enerali tad-dritt tal-Unjoni ta' ?ertezza legali u ta' protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali applikabbli li ma tistabbilixxix espressament a??ustament, fis-sens tal-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva, tat-taxxa tal-input im?allsa wara l-modifika tal-kriterju ta' tqassim tal-VAT u?at g?all-kalkolu ta' ?ertu tnaqqis, u lanqas ma

tipprevedi sistema tran?itorja minkejja li t-tqassim tat-taxxa tal-input im?allsa mwettaq mill-persuna taxxabbli li ssegwi l-kriterju ta’ tqassim applikabbli qabel din il-modifika kien ?ie rikonoxxut ?eneralment b?ala ra?onevoli mill-qorti suprema.

49 F’dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li l-prin?ipji ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi u ta’ ?ertezza legali jag?mlu parti mill-ordinament ?uridiku tal-Unjoni Ewropea. F’dan ir-rigward, g?andhom ji?u osservati mhux biss mill-istituzzjonijiet tal-Unjoni, i?da wkoll mill-Istati Membri fl-e?er?izzju tas-setg?at mog?tija lilhom mid-direttivi tal-Unjoni (sentenza tad-29 ta’ April 2004, Gemeente Leusden u Holin Groep, C?487/01 u C?7/02, EU:C:2004:263, punt 57).

50 Barra, minn hekk, g?alkemm il-qorti tar-rinviju tidher li g?andha ?erti dubji dwar il-mod li bih l-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva jista’ jikkon?ilja ru?u mal-prin?ipji ta’ ?ertezza legali u ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi, hija ma tikkontestax formalment il-validità ta’ din id-dispo?izzjoni.

51 Fid-dawl ta’ dan, test tad-dritt sekondarju tal-Unjoni, b?all-Artikolu 20 ta’ din id-direttiva, g?andu ji?i interpretat, sa fejn huwa possibbli, fis-sens tal-konformità tieg?u mal-prin?ipji ?enerali ta’ dritt tal-Unjoni, u, iktar partikolarment, mal-prin?ipji ta’ ?ertezza legali u ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta’ April 2010, M *et*, C?340/08, EU:C:2010:232, punt 64).

52 F’dak li jikkon?erna l-assenza ta’ riferiment spe?ifiku, f’le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tal-obbligu li jsir a??ustament f’ka? ta’ modifika tal-metodu ta’ kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis, g?andu jitfakkar li, hekk kif ?ie rrilevat fil-punt 47 ta’ din is-sentenza, tali obbligu jirri?ulta mid-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva.

53 Issa, minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li l-Istati Membri huma obbligati, meta japplikaw id-dispo?izzjonijiet tad-dritt intern tag?hom li jittrasponi direttiva, li jinterpretawhom, sa fejn huwa possibbli, konformement ma’ din id-direttiva (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tas-27 ta’ ?unju 2000, Océano Grupo Editorial u Salvat Editores, C?240/98 sa C?244/98, EU:C:2000:346, punt 31).

54 Isegwi li l-prin?ipji ta’ ?ertezza legali u ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi ma jistg?ux ji?u interpretati fis-sens li, sabiex a??ustament tad-dritt g?al tnaqqis ikun jista’ ji?i impost f’ka? ta’ modifika tal-metodu ta’ kalkolu ta’ dan id-dritt, in-natura obbligatorja ta’ dan l-a??ustament g?andu jkun ?ie espressament imfakkar mil-le?i?lazzjoni nazzjonali li permezz tag?ha tkun saret din il-modifika.

55 Fir-rigward, sussegwentement, ta?-?irkustanza li le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik inkwistjoni fi-kaw?a prin?ipali, twettaq il-modifika tal-metodu ta’ kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis ming?ajr ma tkun prevista sistema tran?itorja, l-ewwel nett, mill-kuntest tat-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju tifhem il-kun?ett ta’ “sistema tran?itorja” b?ala li jindika dispo?izzjonijiet li, filwaqt li g?andhom b?ala g?an li ma josservawx provvi?orjament l-applikazzjoni tal-li?i ?dida, jag?mlu applikabbli, g?al perijodu intermedjarju, sistema partikolari mfassla g?a?-?irkustanza.

56 F’dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li, fil-prin?ipju hija kompatibbli mad-dritt tal-Unjoni dispo?izzjoni legali ?dida li tapplika sa mid-d?ul fis-se?? tal-att li jo?loqha (sentenza tas-7 ta’ Novembru 2013, Gemeinde Altrip *et*, C?72/12, EU:C:2013:712 punt 22). Konsegwentement, il-prin?ipji ta’ ?ertezza legali u ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi b?ala prin?ipju ma jipprekludux li Stat Membru jista’ jbiddel li?i antika b’effett immedjat, ming?ajr ma ti?i prevista sistema tran?itorja.

57 Fid-dawl ta' dan, f'sitwazzjonijiet partikolari, fejn il-prin?ipji ta' ?ertezza legali u ta' protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi je?i?u dan, l-introduzzjoni ta' tali sistema adattata g?a?-?irkustanzi tista' tapplika.

58 G?alhekk, kif tfakkar il-qorti tar-rinviju, il-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat li le?i?latur nazzjonali jista' jikser il-prin?ipji ta' ?ertezza legali u ta' protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi meta jadotta, b'mod mhux mistenni u imprevedibbli, li?i ?dida li tra??an dritt li sa dak i?-?mien kienu jibbenefikaw minnu l-persuni taxxabbli, ming?ajr ma t?alli lil dawn tal-a??ar i?-?mien ne?essarju sabiex jadattaw ru?hom, u dan minkejja li l-g?an li kellu jintla?aq ma kienx je?i?i dan (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2004 Gemeente Leusden u Holin Groep, C?487/01 u C?7/02, EU:C:2004:263, punt 70).

59 B'mod partikolari, il-persuni taxxabbli g?andhom ikollhom ?mien ta' adattament meta t-tra??in tad-dritt li sa dak i?-?mien kienu jibbenefikaw minnu kien jobbligahom sabiex iwettqu a??ustamenti ekonomi?i konsegwenti (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' ?unju 2015, Berlington Hungary *et*, C?98/14, EU:C:2015:386, punt 87).

60 Issa, anki jekk ji?i pre?uppost li emenda tal-le?i?lazzjoni nazzjonali li tiddefinixxi l-metodu ta' kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis tista' titqies b?ala mhux mistennija u imprevedibbli, ma jidhirx li l-kundizzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq li ji??ustifikaw l-adozzjoni ta' sistema tran?itorja adattata, imfakkra fi?-?ew? punti pre?edenti ta' din is-sentenza, huma ssodisfatti f'?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

61 Fil-fatt, hemm lok li ji?i rrilevat, minn na?a, li modifika tal-metodu ta' kalkolu g?andha b?ala effett mhux li tra??an id-dritt g?al tnaqqis li g?andhom il-persuni taxxabbli, i?da li tadatta l-ambitu.

62 Min-na?a l-o?ra, tali modifika ma timplikax wa?edha, f'?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li l-persuni taxxabbli jwettqu a??ustamenti ekonomi?i konsegwenti u, g?aldaqstant, ?mien ta' adattament ma jidhirx b?ala strettament ne?essarju.

63 F'dak li jikkon?erna, fl-a??ar nett, il-fatt li saret, skont le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, modifika tal-metodu ta' kalkolu tad-dritt g?al tnaqqis minkejja li l-metodu pre?edenti kien ?ie kklassifikat b?ala "ra?onevoli" minn wa?da mill-qrati supremi tal-Istat Membru kkon?ernat, g?andu ji?i rrilevat li l-prin?ipji ta' ?ertezza legali u ta' protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi, li fid-dawl tag?hom l-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat, b?ala prin?ipju ma jipprekludux le?i?latur nazzjonali li jemenda l-le?i?lazzjoni tieg?u inti?a sabiex timplementa d-dritt tal-Unjoni (ara, b'analo?ija, is-sentenza tal-14 ta' Jannar 2010, Stadt Papenburg, C?226/08, EU:C:2010:10, punt 46 u l-?urisprudenza ??itata).

64 Minn dan jirri?ulta, b'mod partikolari, li l-unika ?irkustanza li ?erti regoli nazzjonali kienu ?ew ikklassifikati b?ala "ra?onevoli" minn wa?da mill-qrati supremi tal-Istat Membru kkon?ernat ma tipprekludix li dan il-le?i?latur iwettaq l-emenda tag?hom u li jsiru a??ustamenti wara din il-modifika.

65 Minn dawn il-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha jirri?ulta li l-prin?ipji ?enerali tad-dritt tal-Unjoni ta’ ?ertezza legali u ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi g?andhom ji?u interpretati fis-sens li ma jipprekludux le?i?lazzjoni nazzjonali applikabbli li ma tistabbilixxix espressament a??ustament, fis-sens tal-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva, tat-taxxa tal-input im?allsa, wara l-modifika tal-kriterju ta’ tqassim tal-VAT u?at g?all-kalkolu ta’ ?ertu tnaqqis, u lanqas ma tipprevedi sistema tran?itorja minkejja li t-tqassim tat-taxxa tal-input im?allsa mwettaq mill-persuna taxxabbli skont il-kriterju ta’ tqassim applikabbli qabel din il-modifika kien ?ie rrikonoxxut ?eneralment b?ala ra?onevoli mill-qorti suprema.

Fuq l-ispejje?

66 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta’ kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Ir-Raba’ Awla) taqta’ u tidde?iedi:

1) **L-Artikolu 17(5) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KE, tas-17 ta’ Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima, kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE, tal-10 ta’ April 1995, g?andu ji?i interpretat fis-sens li, fl-ipote?i fejn tintu?a proprjetà immobbli, sabiex jitwettqu ?erti tran?azzjonijiet tal-output li jag?tu dritt g?al tnaqqis u o?rajn li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis, l-Istati Membri ma humiex obbligati li jistipulaw li l-o??etti u s-servizzi tal-input u?ati, g?all-kostruzzjoni, g?all-akkwist, g?all-u?u, g?all-konservazzjoni jew g?all-manutenzjoni ta’ din il-proprjetà immobbli ji?u, fl-ewwel lok, assenjati g?al dawn it-tran?azzjonijiet differenti, meta tali assenjazzjoni diffi?ilment titwettaq, sabiex, fit-tieni lok, huwa biss id-dritt g?al tnaqqis dovut fir-rigward ta’ dawk tal-o??etti u tas-servizzi li jintu?aw kemm g?al ?erti tran?azzjonijiet li jag?tu dritt g?al tnaqqis kif ukoll g?al o?rajn li ma jag?tux dritt g?al tnaqqis li ji?i stabbilit permezz ta’ kriterju ta’ tqassim skont id-d?ul mill-bejg? jew, bil-kundizzjoni li dan il-metodu jiggarantixxi determinazzjoni iktar pre?i?a tal-proporzjon ta’ tnaqqis, skont is-superfi?ji.**

2) **L-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva 77/388, kif emendat bid-Direttiva 95/7, g?andu ji?i interpretat fis-sens li je?tie? li jsir l-a??ustament tat-tnaqqis tat-taxxa fuq il-valur mi?jud imwettaq skont o??etti jew servizzi li jaqg?u ta?t l-Artikolu 17(5) ta’ din id-direttiva, wara l-adozzjoni, li se??et matul il-perijodu ta’ a??ustament ikkunsidrat, ta’ kriterju ta’ tqassim ta’ din it-taxxa u?at g?all-kalkolu ta’ dan it-tnaqqis li jidderoga mill-metodu ta’ determinazzjoni tad-dritt g?al tnaqqis previst mill-istess direttiva.**

3) **Il-prin?ipji ?enerali tad-dritt tal-Unjoni Ewropea ta’ ?ertezza legali u ta’ protezzjoni tal-aspettattivi le?ittimi g?andhom ji?u interpretati fis-sens li ma jipprekludux le?i?lazzjoni nazzjonali applikabbli li ma tistabbilixxix espressament a??ustament, fis-sens tal-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva, kif emendata bid-Direttiva 95/7, tat-taxxa tal-input im?allsa, wara l-modifika tal-kriterju ta’ tqassim tat-taxxa fuq il-valur mi?jud u?at g?all-kalkolu ta’ ?ertu tnaqqis, u lanqas ma tipprevedi sistema tran?itorja minkejja li t-tqassim tat-taxxa tal-input im?allsa mwettaq mill-persuna taxxabbli skont il-kriterju ta’ tqassim applikabbli qabel din il-modifika kien ?ie rrikonoxxut ?eneralment b?ala ra?onevoli mill-qorti suprema.**

Firem